

عنوان مقاله:

بررسی تغییرات معنایی واژه «دولت» در زبان فارسی بر اساس نظریه پیش‌نمونه

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات زبان و گویش های غرب ایران، دوره 6، شماره 21 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

بیستون عباسی - دانشجوی دکتری زبان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران

بلقیس روشن - دانشیار دانشگاه پیام نور، تهران

نرجس بانو صبوری - استادیار دانشگاه پیام نور، تهران

مهدی سبزواری - استادیار دانشگاه پیام نور، تهران

خلاصه مقاله:

در این پژوهش، به تغییرات معنایی واژه «دولت» در تاریخ متون نثر فارسی، از سده چهارم تا امروز، پرداخته شد. معانی مختلف این واژه، در 80 اثر منثور فارسی، به تفکیک سده نگارش آثار، جستجو و استخراج شد. اگرچه معنای کلی واژه «دولت» در ظاهر تغییر چندانی نکرده است، اما این واژه، در متون فارسی بررسی شده به 21 معنای مختلف به کار رفته است. تلاش شد، تغییر معنایی واژه «دولت» در چارچوب نظریه پیش‌نمونه با رویکرد گیرارتز (1997) تبیین شود. نظریه پیش‌نمونه، تغییرات معنایی این واژه را در قالب سه فرضیه از فرضیات چهارگانه راجع به مشخصه‌های پیش‌نمونه‌گی، به‌خوبی توضیح داد. در تأیید فرضیه (2)، مشخص شد که مفاهیم خاصی محور تغییرات هستند و تغییرات معنایی، در حاشیه خوشه‌ها و در ارتباط با این مفاهیم کانونی روی می‌دهند، برخی مفاهیم، حاشیه‌ای هستند و در مقایسه با معانی کانونی ناپایدارترند و برخی مفاهیم، هم‌زمان در بیش‌از یک خوشه مفهومی ریشه دارند. شواهدی به دست آمد که نشان می‌دهند، نوسان در مرزهای واژه می‌تواند باعث دو وقوع مستقل یک مفهوم در دو مقطع زمانی مختلف، یا پدیده تعدد مبادی معنایی شود. که این امر، مؤید فرضیه (3) است و در نهایت، اهمیت اطلاعات جهان خارج در تغییر مفهومی واژه نشان داده شد که فرضیه (4) گیرارتز را تأیید می‌کند.

کلمات کلیدی:

معناشناسی در زمانی، تغییر معنایی، پیش‌نمونه، مقوله، دولت، فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1161225>

